

A bíróság dr. Popovics Judit (2890 Tata, Temesvári u. 4.) kérelmezőnek, Tata Város Helyi Választási Bizottsága (2890 Tata, Kossuth tér 1.) kérelmezett ellen, helyi népszavazási ügyben hozott határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított nemperes eljárásban meghozta a következő

v é g z é s t :

A bíróság a kérelmezett 2020. augusztus 14. napján kelt, 13/2020. (VIII.14.) számú határozatát helybenhagyja.

Köteles a kérelmező az állam javára külön felhívásra megfizetni 10.000 Ft (tízezer forint) eljárási illetéket.

A végzés ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A bíróság a rendelkezésre álló közigazgatási iratok, a kérelmező felülvizsgálati kérelme és a kérelmezett védirata alapján az alábbi tényállást állapította meg:

[2] A kérelmezett 2020. augusztus 14. napján kelt, 13/2020. (VIII.14.) számú határozatával megtagadta a Szalay Ildikó magánszemély által helyi népszavazásra benyújtott azon kérdés hitelesítését, hogy, „egyetért -e Ön azzal, hogy a tatai Önkormányzat csak abban az esetben valósítsa meg a TOP-1.2.1-16-KO1-2017-00003 jelű, az Angolkert Malomkert – Angolkerti rehabilitáció III. üteme nevű pályázatot és a CULTPLAY – Interaktív tematikus parkok – malommúzeum – SKHU/ 1601/1.1/209 projekteket, ha azokat a 3305/2 és a 3305/10 hrsz.-ú, az egykori Kristály fürdő területének bevonása nélkül is meg tudja tenni?”. A határozat indokolása szerint a kérdés a jogszabály által előírt aláírásgyűjtő íven került benyújtásra és a kérdés nem tartozik a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezéséről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) által tiltott tárgykörbe. Az indokolás tartalmazza, hogy a kérdés tekintetében 2020. február 26. napján dr. Popovics Judit, Horváth László és Gyűrűs Károly önkormányzati képviselők helyi népszavazásra irányuló kezdeményezést nyújtottak be. Tata Város Helyi Választási Bizottsága a 6/2020. (VII.3.) számú határozatával a kérdés hitelesítését megtagadta, a döntés 2020. július 20. napján 16 órakor jogerőssé vált. Ezt követően a szervező a kérdést ismételt benyújtotta. A népszavazási kérdésekben kialakult kúriai gyakorlat alapján kérdésegyértelműség követelménye sérül, ha a kérdés magyarázatra szorul, és speciális ismereteket igényel. A kérdésből az sem derül ki a választópolgárok számára, hogy valójában miről is szeretnének népszavazást tartani. A választópolgárnak tudatában kell lennie, hogy mi a népszavazási kérdés valódi tartalma, milyen tényleges hatása lehet, és az esetleges eredményes népszavazást követően a kérdéshez kapcsolódó jogviszonyok hogyan változnak. Ha a kérdés olyan speciális ismeretek, információk ismeretét igényli, amely nem várható el az állampolgároktól, akkor lehetetlen az is, hogy átlássa döntése következményeit. A választópolgároknak teljes mértékben tisztában kell lenniük a kérdésben foglalt projektek tartalmával ahhoz, hogy átgondolt döntést hozhassanak. A kúriai gyakorlat szerint nem tekinthető legitimnek a népszavazás, amelyen a választópolgár nem tudja pontosan, hogy miről szavaz. A CULTPLAY – Interaktív tematikus parkok létrehozása, a kulturális örökség innovatív használata című projekttel kapcsolatban fontos, hogy mindenki tisztában legyen a projekt

tartalmával. A helyi választási bizottság megvizsgálta a projektben az önkormányzat által megkötött támogatási szerződéseket és a partnerségi megállapodást. Az önkormányzat projekt partnerként vesz részt egy nemzetközi pályázatban, melynek vezető partnere a felvidéki Érsekújvár Város Önkormányzata. A nyertes pályázatban egy, az egykori tatai malmokat, valamint a gútai vízimalmot, annak eszközeit, működését bemutató interaktív tematikus park épül. A projektben egyedi tervezésű tematikus játszóterek épülnek minden településen egy, a partnerségben szereplő másik település jelentős épített örökségét középpontba állítva. A projekt előkészítéséhez a Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés – Angolkert Malomkert – Angolkerti rehabilitáció III. ütem elnevezésű TOP-1.2.1-16-KO1-2017-00003 projektben folytatódik az előkészítő tervezési munka. A pályázatot 2017. december 20. napján kelt támogatási döntés alapján támogatásra érdemesnek ítélték. Az önkormányzat a projektek megvalósítására támogatási szerződéseket és partnerségi megállapodást kötött, melyekben azok megvalósítására kötelezettséget vállalt. Jelen ügyben a népszavazásra feltenni kívánt kérdés a szerződések megszüntetésére irányuló olyan magánjogi jognyilatkozat kinyilvánítását, illetve erre irányuló olyan döntés meghozatalát célozza, amely a szerződésben meghatározott kötelezettséggel összhangban nem áll. Ha a helyi népszavazás eredményes lesz, a kialakult jogi helyzetben a képviselő-testület számára problémát jelentene annak eldöntése, hogyan hozzon olyan döntést, amely az Nsztv. 60. § (1) bekezdése értelmében a népszavazás döntésének megfelel. A határozat indokolása szerint az Nsztv. 39. § (1) bekezdésében foglalt kérdésegyértelműség követelményének sérülése mellett a szerződéssel kapcsolatos magánjogi jogszabályba ütköző jognyilatkozat kiadására irányuló helyi népszavazási kezdeményezés a jogintézmény alkotmányos céljával és rendeltetésével nyilvánvalóan ellentétes. A kérdés esetében felmerül továbbá annak a lehetősége is, hogy az túlterjeszkedik a képviselő-testület hatáskörén, miután a képviselő-testületi döntés végrehajtása már nem a képviselő-testület hatáskörébe tartozik. Ez sérti az Nsztv. 32. §-ban foglaltakat, így arról helyi népszavazást tartani nem lehet.

- [3] A határozattal szemben a kérelmező felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A kérelmező előadta, hogy téves a kérelmezett azon álláspontja, hogy a kialakult kúriai gyakorlatra hivatkozik, mert az ügy tárgya egy helyi népszavazás kezdeményezése. Magyarországon nincs precedensjog, ezért a Kúria döntései nem kötelezik az alsóbbrendű bíróságokat. A kérelmező felülvizsgálati kérelemben kifejtett álláspontja szerint a kérdés az Nsztv. minden előírásának megfelel. Az ügy önkormányzati hatáskörbe tartozik, a feltett kérdés pedig egyértelmű, a kérelmezett csak feltételezi, hogy a tatai polgárok nem fogják érteni vagy átlátni a kérdés lényegét. A kérelmező álláspontja szerint a kérdés nem szorul magyarázatra, speciális ismereteket nem kíván. Tatán köztudott, hogy az önkormányzat – a tataiak akarata ellenére – egy speciális helyszínen, az Angolkertben, a Kristályfürdő területén - mely 2003 óta a Firenzei Charta védelme alá tartozik - valósítana meg olyan projektet, amely a tataiak számára egy érthetetlen, várost romboló beruházás lenne. A beruházás egy olyan malom makett lenne, amilyen malom Tatán sosem működött, az Angolkert történelmi kertként védettséget élvez. A kérelmező álláspontja szerint a kérdés pontos, szabályos és nem jogellenes, és egy Tatán élő számára csak egyféle értelmezést jelent. A kérelmező kifejtette, hogy képviselő-testületnek sem jelentene problémát, hogy olyan döntést hozzon, ami megfelel az Nsztv. 60. § (1) bekezdésében foglaltaknak. A képviselő-testület számára egyértelmű kell, hogy legyen, hogy a népszavazás sikeressége esetén sem támogatási szerződéseket, sem partnerségi megállapodást nem kell felmondani, helyszínt kell csak módosítani, amire lehetőség van. A kérelmező felülvizsgálati kérelmében korábbi szerződéseket hivatkozott, amelyeket az eredeti tervekhez képest más helyszínen valósítottak meg. Álláspontja szerint emiatt jogellenesek a határozatban szereplő azon megállapítások, melyek a szerződések megszüntetésére vonatkozó magánjogi nyilatkozattal kapcsolatosak és az az állítás is értelmetlen, mely szerint magánjogi jogszabályba

ütköző nyilatkozat kiadására irányuló helyi népszavazási kezdeményezés a jogintézmény alkotmányos céljával és rendeltetésével nyilvánvalóan ellentétes. A kérelmezett ugyanis semmilyen jogszabályi hivatkozást nem jelzett ezzel kapcsolatban. A kérelmező előadta, hogy a kérelmezett nem indokolta, hogy a kérdés miért terjeszkedne túl a hatáskörén, a képviselő-testület döntéseit ugyanis sohasem a képviselő-testület hajtja végre.

- [4] A kérelmezett védiratában a felülvizsgálati kérelem elutasítását kérte a határozat indokolásában foglaltakat fenntartva. A kérelmezett előadta, hogy a megkötött szerződéseket végre kell hajtani, meg kell valósítani és a végrehajtás, illetve a megvalósítás már nem a képviselő-testület feladata és hatásköre. Miután a feltett kérdés nem érinti a képviselő-testület feladat- és hatáskörét, ezért a hitelesítésre ezen okból nem kerülhetett sor. A kérdéssel kapcsolatban felmerülhet, hogy az a képviselő-testület által megkötött polgári jogi szerződések megszüntetésére, módosítására irányulóan értelmezhető. A kérelmezett álláspontja szerint a megkötött polgári jogi szerződések megszüntetése, módosítása a szerződések feltételei és a polgári jog szabályai szerint lehetséges. A megkötött szerződések polgári jogon kívüli jogintézménnyel, vagyis konkrétan helyi népszavazás útján történő megszüntetése, módosítása a bizottság álláspontja szerint nem lehetséges. Ez a helyi népszavazás jogintézményének alkotmányos céljával és rendeltetésével nyilvánvalóan ellentétes lenne. Ha a helyi népszavazás eredményes lenne, akkor a képviselő-testület számára problémát jelentene annak eldöntése, hogy hogy hozzon olyan döntést, amely az Nsztv. 60. § (1) bekezdése értelmében a népszavazás eredményének és a polgári jog szabályainak egyaránt megfeleljen. Ez az Nsztv. 39. § (1) bekezdésében megfogalmazott jogalkotói egyértelműség követelményével, továbbá a helyi népszavazási kezdeményezés alkotmányos céljával és rendeltetésével nyilvánvalóan ellentétes.
- [5] A kérelmező felülvizsgálatai kérelme az alábbiak szerint **nem alapos**:
- [6] *Az Nsztv. 39. § (1) bekezdése alapján a helyi népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a helyi népszavazás eredménye alapján a képviselő-testület el tudja dönteni, hogy terheli-e döntéshozatali kötelezettség, és ha igen, milyen döntés meghozatalára köteles.*
- [7] A jelen eljárásban a bíróság azt vizsgálta, hogy jogszerűen járt-e el a kérelmezett, amikor 13/2020. (VIII.14.) számú határozatával megtagadta a hitelesítését annak a helyi népszavazásra benyújtott kérdésnek, hogy „egyért -e Ön azzal, hogy a tatai Önkormányzat csak abban az esetben valósítsa meg a TOP-1.2.1-16-KO1-2017-00003 jelű, az Angolkert Malomkert – Angolkerti rehabilitáció III. üteme nevű pályázatot és a CULTPLAY – Interaktív tematikus parkok – malommúzeum – SKHU/ 1601/1.1/209 projekteket, ha azokat a 3305/2 és a 3305/10 hrsz.-ú, az egykori Kristály fürdő területének bevonása nélkül is meg tudja tenni?”.
- [8] A bíróság elsődlegesen rögzíti, hogy a kérelmezett a határozat indokolásában megállapította, hogy a kérdés nem tartozik az Nsztv. által tiltott tárgykörbe, ezért utóbb – a kérdésegyértelműség vizsgálatát követően – nem tehet olyan megjegyzést a határozat indokolásában, hogy előfordulhat, hogy a kérdés nem tartozik a képviselő-testület hatáskörébe, amiatt, mert a döntés végrehajtása nem a képviselő-testület feladata. Ha egy kérdés nem tartozik az Nsztv. által tiltott tárgykörbe, akkor az azt is jelenti, hogy a képviselő-testület a kérdésben döntési jogkörrel rendelkezik. Az Nsztv. 39. § (1) bekezdése alapján egyértelmű, hogy a helyi népszavazás eredményeként döntési kötelezettsége a képviselő-testületnek keletkezik. Az pedig, hogy a képviselő-testület döntését mely szerv vagy személy hajtja végre, a kérdés eldöntése szempontjából nem releváns.

- [9] A bíróság a kérelmező felülvizsgálati kérelmében kifejtettek alapján a továbbiakban azt vizsgálta, hogy a kérdés megfelel-e az Nsztv. 39. § (1) bekezdésében foglalt egyértelműség követelményének. A kérelmező ezzel összefüggésben előadta, hogy a kérdés pontos, nem igényel speciális ismereteket, a tatai választópolgárok számára csak egyféleképpen érthető és a képviselő-testület számára is egyértelmű, hogy egy sikeres döntés esetén milyen döntéshozatali kötelezettség terheli.
- [10] A Kúria a Knk.IV.37.391/2017/3. és Knk.VII.37.411/3017/3. számú eseti döntéseiben is rögzíti, hogy az alkotmánybíróság által kidolgozott egyértelműségi teszt értelmében a népszavazáshoz való jog garanciája a felteendő kérdés egyértelműsége. E körben vizsgálandó az egyértelmű megválaszolhatóság, aminek feltétele az, hogy a népszavazásra feltenni szándékozott kérdés egyféleképpen érthető legyen. A kérdés nem lehet megtévesztő, vagy további magyarázatot igénylő. A kérdés egyértelműségét bizonyosan aggályossá teheti az a körülmény, ha a kérdés éppen a feltevője részéről magyarázatra szorul.
- [11] Az ügy tárgyát képező helyi népszavazásra feltett kérdésben megjelölésre került a TOP-1.2.1-16-KO1-2017-00003 jelű, az Angolkert Malomkert – Angolkerti rehabilitáció III. üteme nevű pályázat, valamint a CULTPLAY – Interaktív tematikus parkok – malommúzeum – SKHU/1601/1.1/209 projekt. A meghatározás pontos, a pályázat és a projekt száma feltüntetésre került, azonban a bíróság álláspontja szerint nem egyértelmű, hogy a hivatkozott pályázat és a projekt mit tartalmaznak. A kérdésnek közérthetőnek kell lennie, és azt úgy kell megfogalmazni, hogy a kérdésben lévő információ alapján a választópolgár el tudja dönteni, hogy igennel vagy nemmel kíván a feltett eldöntendő kérdésre szavazni. A kérdés ezen elemei önmagukban olyan szintű magyarázatra és többlet tudásra szorulnak, mellyel a választópolgár nem rendelkezik.
- [12] A választópolgárok nem ismerik a pályázat és a projekt tartalmát, a pályázati anyag és a projekt tervek teljes egészében nem nyilvánosak, sok esetben a tartalmuk speciális ismeret is igényel, ezért a kérdés nem felel meg az Nsztv. 39. § (1) bekezdésében foglalt választópolgári egyértelműség követelményének. A kérelmező azon feltételezése, hogy köztudott a tatai választópolgárok körében, hogy a kérdés mire vonatkozik, nem elegendő ahhoz, hogy a kérdés az Nsztv. 39. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfeleljen. A kérelmező maga is részletezi felülvizsgálati kérelmében a feltett kérdés lényegét és hozzá is teszi, hogy a kérdés valójában a szerződések módosítására, azon belül is helyszínmódosításra és nem feltétlenül a szerződések megszüntetésére irányul. A választópolgártól a kérdés alapján nem következethet arra, hogy a döntésének milyen közvetlen következménye várható. A kérdésből nem következik, hogy egy sikeres népszavazás eredményeként semmilyen malommakett sem épül, vagy épül, csak más helyen és ha más helyen, akkor hol. Ahhoz, hogy a választópolgár döntést tudjon hozni például egy helyszínváltás kapcsán, ismernie kellene az alternatív helyszínt is. Ebből következően, hogy a kérdés nem egyértelmű abban a tekintetben sem, hogy a képviselő-testületnek milyen – szerződésmódosításra, vagy megszüntetésre, felbontásra irányuló – döntési kötelezettsége keletkezne egy sikeres népszavazás esetén.
- [13] Mindezek alapján a bíróság megállapította, hogy a helyi népszavazásra feltett kérdés az Nsztv. 39. § (1) bekezdésében rögzített egyértelműség követelményébe ütközik, ezért jogszerűen járt el a kérelmezett, amikor 13/2020. (VIII.14.) számú határozatával a kérdés hitelesítését megtagadta. Erre figyelemmel a bíróság a kérelmezett 13/2020. (VIII.14.) számú határozatát az Nsztv. 57. § (3) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [14] A bíróság az alaptalan felülvizsgálati kérelmet előterjesztő kérelmezőt kötelezte az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 45/A.§ (5) bekezdése szerinti illeték megfizetésére.

[15] A végzés elleni jogorvoslat lehetőségét az Nsztv. 57. § (3) bekezdése zárja ki.

Győr, 2020. október 6.

dr. Járfás András s.k.
a tanács elnöke

dr. Simon Mária s.k.
bíró

dr. Pálfay Szilárd s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
kiadó

